І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 227. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 227. VOL. LXIV.

МІЧЕЛЛ ПЕРЕДБАЧАЄ ПРИПИНЕННЯ ІНФЛЯЦІЇ

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ МАЄ ЗБІЛЬШИТИСЯ ВЗИМІ, АЛЕ НЕ БУДЕ БІЛЬШОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАТРИМКИ

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив на пресовій конференції, що дотеперішнє постійне збільшування цін на товари вже закінчилося. Але секретар праці передбачає, що в зимових місяцях збільшиться дещо число безробітних. Індекс цін на консумпційні товари, казав Мічелл, в місяці жовтні є такий самий як у вересні. Перед жовтнем індекс цін збільшувався впродовж 13-ох місяців. Мічелл вірить, що те постійне зростання інфляції припинилося, хоч і можуть ще бути вагання в цінах. Говорячи про зріст числа безробітних, Мічелл признав, що економіка країни дещо погіршується, але він рішуче заперечив, щоб країна зближалася до більшої економічної затримки. Досі був найбільший стан затруднення і найменше число безробітних, а в 1958 році те число дещо збільшиться. Число безробітних в лютому 1958 року передбачають економісти на 4,000,000. Мічелл виключає, що число безробітних збільшилося в 1958 році до 6,000,000. — Секретар скарбу Роберт Б. Андерсон зізнавав на Комісії для Справ Дрібних Підприємств в Палаті Репрезентантів і заявив, що економіка країни „ввійшла в період нового пристосування" і тому збільшилось дещо число безробітних. Зменшення дисконта від федеральних позичок влегшить економіці те пристосування, і тому не треба боятися більшої затримки в господарці країни. — Подібно говорив про економію країни і голова Ради Федеральної Резерви Вільям МекМартин, який також зізнавав на цій самій конгресовій комісії. Він заявив, що „не є песимістом", і що не треба боявся більшої знижки в економії, в якій відбувається нове пристосування, і тому не можна твердити, що починається економічна знижка. Мартин відмовився сказати, чи Рада Федеральної Резерви проєктує якісь дальші заходи для підтримки економіки, крім збенщення дисконта від позичок в федеральних банках. Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні стверджує, що число безробітних збільшується в нових категоріях промислу і в нових промислових районах. Міні домагається, щоб уряд протидіяв тому явищу, бо щораз більше число робітничих родин терпить внаслідок зросту безробіття. Голова конгресової комісії конгресмен Райт Петмен заявив, що країна знаходиться в серйозній ситуації. „Я хотів би, казав конгресмен Петмен, звертаючися до Мартина, щоб ви щось робили в цій справі, і то негайно".

Внаслідок інфляції американці втратили в 1957 році 13 більйонів

Вашингтон. — Уряд Бизнесової Економіки повідомляє, що американці впродовж перших 9-ох місяців в цьому році втратили внаслідок інфляції 13 більйонів долярів. Представники цього уряду заявляють, що це не значить, що американські громадяни мали в тому часі 13 більйонів долярів менше. Численні американці в тому часі мали навіть збільшені прибутки, які причинилися до збільшування цін на товари, і тим громадянам легше було зносити дорожнечу. Вартість усіх товарів, випродукованих при кінці 1956 року, і вартість виконаної праці в тому ж часі становила при кінці 1956 році 426 більйоні долярів. Національна продукція при кінці третьої чверті 1957 року виносила 439 більйонів долярів. Із вартість національної продукції в першій чверті цього року збільшилася на 3 більйони, в другій чверті на 5 більйонів, а в третій на — 5 більйонів долярів. Але представник Уряду Бизнесової Економіки заявив, що це збільшування крайової продукції начало тільки внаслідок збільшування цін, це значить внаслідок інфляції доляра. І тому можна говорити про те, що внаслідок інфляції втрачено 13 більйонів долярів.

Гувер домагається збільшування числа науковців та інженерів

Ню Йорк. — Колишній президент Герберт Гувер промовляв на прийнятті виховників і промисловців в готелі „Валдорф-Асторія" в Ню Йорку і заявив, що ЗДА повинні дбати про це, щоб число науковців та інженерів кожного року збільшувалося принаймні на 70,000. Гувер казав, що таке збільшування числа науковців і інженерів є конечне, якщо держава має виконати те завдання, яке перед нею стоїть в ділянці оборони і збільшування добробуту. Колишній президент домагається, щоб середні школи в більших містах об'єднувалися і творили окремі спільні заведення, в яких можна б було дбати про кращий вишкіл майбутніх науковців та інженерів. Гувер казав, що учні середніх шкіл вибирають найлегші предмети та занедбують математику й фізику, які то предмети дають основу майбутнім науковцям та інженерам.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

В останній хвилині інформують, що в Ню Йорку помер 21-го листопада сл. п. Дмитро Яцушко, бувший хорунжий УСС та визначний діяч, проживши 65 років. Похорони відбудуться в понеділок рано, 25-го листопада, з церкви св. Юра.

З Кембрідж, Масс., повідомляють, що там, 19-го листопада 1957 р., померла сл. п. Марія Віра Мурій, відома пластова діячка, проживши 48 років. Похорони відбудуться в суботу, 23-го листопада, о год. 10-ій рано, з церкви св. Юрія в Бостоні.

В АМЕРИЦІ

● **„Міс Всесвіту"** на 1957-ий рік Гладіс Зендер з Перу, повідомила з Голлівуду (Каліфорнії), де вона тепер перебуває, про свої заручини з колишнім кубинським дипломатом Діном Берісо. Батько красуні запросив Д. Берісо до Перу, де вони мають обговорити справу весілля. Наречена має 18 років, а наречений — 26.

● **Члени Хлоп'ячого Клюбу** в Мавнт Кіско, Н. Й., знайшли 30,000 долярів, що їх викинуто ненароком з пошти, як „непотрібні". Видавництво „Рідер Джайдест", яке ці гроші висилало своїм передплатникам, половину врятованої суми передало Хлоп'ячому Клюбові".

● **25-річний Вільям Т. Вільямс** з Дітройту 18-го листопада протягом одного дня одружився два рази: о 1:30 год. він узяв шлюб із Ширлі Петіт, а о 4:30 — з Рубі Н. Рейлі. Справа двоженства виявилася після того, як 2 жінки заскаржили його за те, що він не хоче їх утримувати. Судово - лікарська комісія визнала Вільямса божевільним.

● **В Пасейку, Н. Дж.,** батьки 4-ох неповнолітніх хлопців погодилися заплатити 1,253 доляри за те, що їхні сини по-вандальськи сплюндрували будинок школи. Згідно з законом стейту Ню Джерзі, батьки відповідають за шкоду, спричинену їхніми дітьми.

● **12-річна дівчина** в Ню Йорку призналася, що підпалила в різному часі 11 будинків. „Я люблю дивитися, як на телевізії показують пожежу", заявила вона на поліції.

МОДЕЛЬ АМЕРИКАНСЬКОГО САТЕЛІТА ЗЕМЛІ

Дж. Пол Волш, заступник директора „Проєкту Вангард", виступаючи на пресовій конференції у Вашингтоні, подав до відома, що вже переведено спроби із випущенням американського сателіта землі із повним успіхом. Волш задемонстрував при цьому модель американського „Вангарда".

ДЕРЖАВНА РАДА БЕЗПЕКИ ЗАТВЕРДИЛА ПЛЯН ПРОДУКЦІЇ РАКЕТИ „ТОР"

Вашингтон. — Перевіривши надійність і успішність діяння запроєктованої командуванням летунських збройних сил ЗДА міжконтинентальної балістичної ракети „Тор", Державна Рада Безпеки вирішила затвердити плян масової продукції цієї ракети. Затвердження пляну продукції ракети „Тор" не виключає затвердження пляну продукції далекосяжної балістичної ракети „Юпітер", збудованої і випробуваної вже заходами командування армії ЗДА. Справа продукції цієї останньої ракети буде предметом нарад Державної Ради Безпеки, в яких узяв участь теж і през. Айзенгавер після свого повороту з відпочинку в Огеста (Джорджія). Конгресмен Джордж Г. Мегон, голова конгресової досліджувальної підкомісії, який останніми днями стверджував прилюдно відставання З'єднаних Держав у ділянці далекосяжних ракет, ознайомившись із станом американських праць і досягнень в цій ділянці, ствердив тепер, що заплановані навіть без переводження дальших спроб експериментів із ними і висловив надію, що уряд доручить повести цю продукцію „на масовій базі" вже найближчим часом. Відбувши наради з ракетними експертами, конгресмен Мегон й інші члени підкомісії відвідають ракетні бази армії і летунських збройних сил й ознайомляться на місці із вислідами спроб переведених з ракетами. Конгресмен Мегон заявив, що він і інші члени підкомісії задоволені цілком зробленим в ракетній ділянці поступом. Водночас із цим, як подають з Вашингтону, заступник шефа штабу летунських збройних сил ген. Ірвайн, виступаючи на сесії Крайової Асоціяції Оборонного Транспорту заявив, що в ЗДА ведуться вже праці над збудуванням міжконтинентальних ракет, керованих людьми, як теж стратосферних кораблів, що з їх допомогою буде ведена майбутня війна. Ген. Ірвайн подав теж до відома, що найближчим часом почнеться продукція бомбардувальника, який летітиме на висоті 75 тисяч стіп із скорістю 2,000 миль на годину.

Айзенгавер 9-го грудня буде присутній на Зборах Комісії Громадянських Справ

Огеста, Джорджія. — Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті повідомив, що нововнайменована Комісія Громадянських Прав зійдеться на перше засідання 9-го грудня, і президент Айзенгавер буде присутній на цьому засіданні. Гагерті сказав, що першим пунктом на тих нарадах буде найменування виконного директора комісії. Президент найменує виконного директора після порозуміння з членами комісії. Сенат мусітиме затвердити найменованого виконного директора. Гагерті повідомив також, що Президент незабаром плянує найменувати асистента генерального прокуратора для справ охорони громадянських прав, який очолюватиме окремий відділ в департаменті справедливости.

МекЕлроя згадують між кандидатами на Президента

Вашингтон. — Вашингтонський співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" Джеймс Рестон пише, що нового секретаря оборони МекЕлроя вже тепер називають між кандидатами на Президента в 1960 році, хоч він працює в столиці тільки 6 тижнів. Він зробив дуже добре враження в Білому Домі, а головний дорадник Айзенгавера Шерман Адамс не має слів, як його хвалити. Сенатори обох партій були вдоволені з нього зараз після першої з ним конференції, бо він в короткому часі зумів опанувати дуже скомпліковані справи свого великого департаменту. Сама особа секретаря оборони дуже мила: він стрункий, вродливий, з сивим волоссям, має приємний голос, оптиміст і приязно до всіх відноситься, одним словом — він є моделем політика, який всім подобається.

Домагаються щорічної допомоги шкільництву в сумі 5-ох більйонів долярів

Вашингтон. — Крайове Товариство Секретарів Стейтових Учительських Товариств ухвалило резолюцію, в якій домагається, щоб федеральний уряд кожного року видавав на допомогу шкільництву по 5 більйонів долярів. Цю резолюцію ухвалено у зв'язку з дискусією про те, як збільшити в цій країні число молодих науковців, щоб можна було з успіхом працювати для оборони країни. Учителі домагаються не тільки збільшення числа математиків і фізиків, але також і більшого підкреслювання в школах „вартости життя людей", щоб можна було збільшити число тих людей, які цікавляться мистецтвом, людськими ідеалами, мовами, бо на тих людях основуються наші наукові осяги.

Марокко і Тунісія пропонують своє посередництво в справі Альжиру

Рабат. — Король Марокка Мохаммед V у його гість президент Тунісії Габіб Бургіба оприлюднили спільний комунікат, в якому пропонують Франції і альжирським партизанам своє мирове посередництво. Вони не подають ніякої конкретної платформи для порозуміння, тільки закликають до французько-альжирських переговорів, в яких вони — названі володарі двох північно-африканських країн — моглиб віддати посередницькі послуги. За єдину передумову для таких переговорів подають — негайне припинення бойових дій в Альжирі. У своїх перших коментарях західня преса звертає увагу, що в останньому часі однаково Тунісія, як Марокко дуже затіснили свої взаємини з ЗДА і що тому вони певне зустрінуть підтримку для своєї посередницької оферти збоку Америки. Тунісія дістала в минулому тижні від ЗДА перший транспорт зброї літаками, а марокканський король відлітає в найближчу неділю до ЗДА з офіційними відвідинами. Йому товаришитимуть міністер закордонних справ Ахмед Балафрей, та міністри оборони, народного господарства і публічних робіт. Дебата над справою Альжиру має розпочатись в найближчому часі в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, також французький парлямент має вирішити в найближчому тижні справу уповноваження для уряду Фелікса Гаяра старатися розв'язати цю справу на платформі нової куцої автономії для Альжиру, з уведенням там нового адміністраційного поділу.

Йорданія поставила Ізраїлеві ультимат за схоплення одного араба

Амман. — В минулий четвер 21 ц. м. після кількох місяців спокою прийшло знову до довшої перестрілки на ізраїльсько-йорданському кордоні, при чому одна сторона одній закидує вину. Йорданський комунікат твердить, що після одногодинної стрілянини, яка не принесла ніякому ніякої шкоди, тричленна ізраїльська патруля переступила йорданський кордон та забрала з поля на йорданській території одного хлібороба. Коли наблизилась йорданська патруля, яка почала обстрілювати ізраїльську — остання, разом із схопленим арабом, завернула до Ізраїлю. Йорданія зажадала повернення схопленого арабського селянина до 24-х годин, погрожуючи „вжиттям відповідних заходів". Які це мали б бути „заходи" в комунікаті не кажеться. Свій ультимат Йорданія перевела через Комісію ОН для бережения перемир'я в колишньому палестинському обширі.

Москва признала Єгиптові 175-мільйонову позичку

Каїро. — За твердженням єгипетської Середньо-східної Інформаційної Агенції, СССР погодився дати Єгиптові довготермінову позику у висоті 700 мільйонів рублів, себто, за офіційним курсом, 175 мільйонів долярів. Насправді це буде куди менша квота, взявши під увагу фактичну, а не урядову, вартість рубля. Першу зворотну рату Єгипет має заплатити в 5 роках після отримання позики та сплатити її в наступних 12 роках. Про відсотки нічого не кажеться. Частину признаної позики Москва має дати в машинах і технічних приладах. Єгипетський шеф штабу генерал Амер, який був два тижні у Москві на чолі делегації, що вела переговори про ту позику, вже вернувся до Каїро. Західні обсерватори твердять, що президент Насер звернувся був до Москви за фінансовою допомогою, втративши надію на швидку поміч від Заходу. Все ж, Єгипетські часописи підкреслюють „великодушність" большевиків, які, мовляв, дали ту позику без будь-яких політичних застережень. Тому Єгипет не зрікається надії, що можна буде дійти до порозуміння з Англією і Францією та поправити взаємини з ЗДА.

СССР видає більйони на наукові досліди

Москва. — Совєтський Союз видатківав в минулому році на наукові досліди понад 30 більйонів рублів, себто 7,500,000,000 долярів за офіційним курсом, та 3 більйони долярів за ринковим курсом рубля. Таке заявив Йосиф Адамов, представник московського радія. Він був одним із тих, до яких американська радіостація Коломбія Бродкестінг Систем звернулася з цілою низкою конкретних запитів. За час від 1846 до 1951 рр. совєтський уряд асигнував на „розвиток науки" 47 більйонів — твердить Адамов. Адамов подав також приклади на платні, що їх дістають совєтські учені. Так, напр., Анатолій Благонравов, один із творців „спутників", член Президії совєтської Академії наук, дістає 13,000 рублів місячно за своє членство в Академії, плюс його звичайна платня в досвідному інституті і гонорарі за наукові статті. Совєтські вчені, мовляв, одержують ще численні нагороди, які їх підбадьорюють у праці. Американські часописи, подавши цю вістку, зауважили, що в ЗДА за рік 1953/54 видано на наукові досліди цілі 5,370,000,000 долярів. Вони додають, що треба брати під увагу дешевизну праці в СССР не кваліфікованих учених, але численних робітників, від праці яких залежить поступ у наукових дослідах. Зрештою, в СССР держава давала спеціяльні фонди не тільки для технічно-наукових дослідів, але — як твердить Адамов — на медичні, педагогічні й інші цілі. Американські коментатори знаходять в даних Адамова (без уваги на їх правильність!) потвердження, що в ЗДА витрачається на науково-дослідні цілі таки менше, як в СССР, коли взяти під увагу добробут в цій країні, у порівнянні з совєтською нуждою.

На Флориді заарештовано кубинців, які везли зброю на Кубу

Кі Вест, Флорида. — Поліція заарештувала 31 кубинського революціонера, які приготовлялися до від'їзду окремим яхтом на Кубу разом із зброєю, медикаментами і військовим одностроєм. Агенти митного уряду вспіли заарештувати тих кубинців три години перед від'їздом яхту. Їх будуть судити за злочин змови для нелегального експорту зброї. Заарештовані є противниками уряду президента Батисти. На яхті „Флоріма ІІІ" були заладовані машинові скорострілі, рушниці, ножі та „мачети" (окремі кубинські ножі, вживані до роботи) й інша зброя. Цей транспорт був призначений для провідника повстанців на Кубі — Фіделя Кастра.

З'ЇЗД ПРОВІДНИКІВ КОМПАРТІЙ У МОСКВІ ПРОГОЛОСИВ ЩЕ ОДИН МАНІФЕСТ

Москва. — Наради головачів комуністичних партій з цілого світу у Москві, які з'їхались туди у зв'язку зі святкуванням 40-річчя большевицької революції, закінчились проголошенням в четвер 21 ц. м. величезного комунікату, що його підписали комуністичні партії з таких країн: СССР, Китаю, Польщі, Чехословаччини, Румунії, Болгарії, Мадярщини, Албанії, Східної Німеччини, Північної Кореї і Північного В'єтнаму. На вступі комунікату говориться, що „учасники зборів нараджувалися з делегатами братніх партій з капіталістичних країн". Однак під тією комуністичною заявою нема підписів компартій з Франції й Італії, які головачі були тоді в Москві. Нема теж ані підпису під тією декларацією, ані жадної згадки про участь в нарадах — югославської компартії. Вся та довжелезна декларація — це елаборат, зложений з трафаретних комуністичних фраз із питомим комуністичним забріханням та специфічною післявоєнною комуністичною термінологією, в якій такі слова, як „демократія, мир, свобода народів" і т. п. уживані в цілім протилежному сенсі, як його мають ці вислови.

Комуністична декларація присвячує найбільше місця атакам проти „імперіялістичних кіл ЗДА" і американської закордонної політики, вихвалюванню осягів СССР та комунізму у широкому світі і теоретичним міркуванням на тему марксо-ленінських навчань. Комуністичний комунікат твердить „що він висловлює думку 950,000,000 людей, що їх, мовляв, репрезентують збирані в Москві учасники тієї конференції, забуваючи, що там були репрезентанти панівних в тих країнах клік, що терором володіють над тамошніми народніми масами. Комунікат кількакратно підкреслює нібито величезний поступ і зріст сили комунізму та занепад вільного світу, що його в тому комунікаті називається напереміну світом капіталізму, імперіялізму та „монополій". Комунізм в СССР доказав — пишеться там — „куди вищу соціяльну систему за капіталізм". „Соціялізм є на шляху поступу, капіталізм відступу". Признавши, що в різних країнах вільного світу існує добробут, автори комунікату пророкують „глибокі заламання і кризи" у вільних країнах. Не собі, комунізмові, а вільним країнам приписується факт воєн в Кореї, Індокитаї, на Малаях і в Гватемалі, і ще й дочепилося туди війни в Індонезії, Єгипті, Альжирі, Омані і Ємені. Комунікат таврує „відродження німецького мілітаризму", вібудовування нібито американцями, та військово - політичні союзи вільного світу — НАТО Багдадський пакт і СЕАТО. Водночас підкреслюється раз-у-раз „мирну коекзистенцію", як нібито ціль комуністичної політики. Щодо внутрішньо-ідеологічних спорів в комуністичному таборі, то комунікат таврує однаково „догматизм, сектантство і ревізіонізм". Закінчується той елаборат запевненням, що комуністичні партії „переборюватимуть всі перешкоди в своїх змаганнях й осягатимуть дальші перемоги для справи миру, демократії і соціялізму".

Уряд у Франції бореться зі страйками

Париж. — Французький парлямент дав в минулу середу уповноваження для уряду боротися радикальними засобами зі страйковим рухом. Формально говориться в даній резолюції, що річ іде про збереження тяглости праці в „необхідних" для народу установах. За тими уповноваженнями, уряд матиме право покликувати до праці одиноко окремих робітників, як і цілі групи, напр., в окремих фабриках чи промислових закладах. Ті, що не послухають заклику, наражаються не тільки на звільнення з праці, але й на грошову чи навіть в'язничну кару. Ці уповноваження парлямент дав урядові, в якому переважають міністри з Соціялістичної партії, під враженням недавнього 24-годинного страйку, в якому страйкували 1,000,000 робітників. В той день навіть шпиталі не мали електричного струму, ні в одному місті у Франції не чистили вулиць, не було поштової достави, а водопровод давали тільки дві п'ятих нормального допливу води. Хвиля страйків далі загрожує Франції. Ці страйки мають соціяльне підложжя — робітники борються за звишку платень, які залишаються позаду щораз вищих цін на продукти першої потреби. Тепер найбільші вимоги ставлять — дуже погано платні — робітники державних підприємств: залізниць, газівень і електрівень. Уряд намагається зупинити звишку цін і платень з уваги на інфляцію. Водночас уряд рішив жадати від парляменту вотуму довір'я для розв'язання Альжирської проблеми.

У СВІТІ

● **Папа Пій XII,** прийнявши на збірній авдієнції групу різників, виголосив до них промову, в якій осудив знущання над тваринами, але ствердив, що Господь створив їх, щоб служили людям, і тому ніколи завдавання болю чи вбивання тварин не є гріхом, бо відбувається в ім'я вищої користи.

● **Студійна група Світової Організації Здоров'я,** одна з Агенцій Об'єднаних Націй, оприлюднила звідомлення, в якому перестерігає народи, особливо малорозвинених країн, проти надмірних надій на практичну користь з атомової енергії. Зокрема 11-х визначних психіятрів і атомових дослідників дуже скептично дивляться на наслідки, що їх матиме атомова доба на психічний стан людства.

● **Західньо - німецький міністер військових справ Йосиф Штравс** виготовив проєкт збільшення на 70,000 осіб т. зв. крайової оборони. Водночас приспішується формування 12-х дивізій, признаних німцям західніми альянтами. Покищо зорганізовано 5 дивізій, але вони ще також не мають повного складу (по 20,000 вояків).

● **Японці** не дуже вдоволені з того, що їхній суд, засудивши американського вояка Вільяма Джірарда за вбивство японки в січні ц. р. на 3 роки в'язниці, припинив виконання кари на 4 роки, отож практично звільнив його. Японці хочуть, щоб Джірард мерщій виїхав до ЗДА. Якщо він в Америці знову провиниться проти закону, то судитиме його американський закон, і японське судівництво не матиме до цього діла. Джірард висловив бажання залишитись у війську, але його мабуть звільнять, бо має за собою засуд за кримінальний злочин.

● **З наказу уряду** наймолодшої в світі держави, Маляйської Федерації, виключено з середньої школи 24 учнів, без права вступити будь-коли до будь-якої іншої, і заарештовано 9-х студентів, в тому числі 5 дівчат, за участь в протиурядовій демонстрації. Студенти демонстрували проти заборони старшим віком особам вписуватись в університет. Цей заказ вдаряє по комуністичних агітаторах, які приховуються за студентською виказкою.

● **В Ізраїлі** суд звільнив комуно - мадярського актора Золтана Грегусса, якого арештували були за напаствування малолітньої дівчинки. Комуно-мадярський уряд у відплату за арештування Грегусса викинув був з Мадярщини трьох членів ізраїльського посольства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АБИ НАС ПОРАХУВАЛИ

Бюро перепису, що в десятирічних періодах переписує всю людність цієї країни, вже тепер інтенсивно підготовляється до перепису 1960-го року. На цю тему в „Свободі" вже були повідомлення, зокрема щодо двох тенденцій у цій підготові, одна з яких змагає до поширення і включення нових інформаційних рубрик у формулярах перепису, а друга змагає до обмеження навіть тих інформацій, що були включені в дотеперішні формуляри. Йде, зокрема, про поширення або обмеження тих інформацій, які відносяться до іміграційних груп населення країни.

Очевидно, що для кожної етнічної групи, отже й для американських українців, дуже важливе, щоб нас — порахували. Це важливе і для нас, як етнічної групи, і для всієї країни, яка оправдано пишається „єдністю в множині" (е плюрібус унум).

Ми можемо бути пораховані тільки тоді, якщо до запитів, включених у формулярах для перепису населення, будуть включені запити про: 1. місце народження, 2. країну народження батька і матері та 3. матірню мову. Цей останній запит, на жаль, вже був пропущений у формулярах попереднього перепису, і через це ми багато втратили. Справа бо в тому, що в ЗДА, як відомо, країну ідентифікується часто з державою. Правда, вже в 1950-му році серед нашої спільноти була поведена акція, щоб за країну нашого народження чи народження наших батьків ми подавали Україну, а не державу, до якої тоді та частина української землі належала. Але при таких поняттях країни і держави, які в Америці існують, в тому переписі напевно не одна українська душа пропала. Тому для нас має велику вартість саме цей третій з наведених запитів про матірню мову. Очевидно, що наші організації та репрезентації пороблять своєчасно також відповідні заходи, щоб і України, країни нашого народження чи народження наших батьків, не плутано з окупаційною державою, але це вже дальша справа. Тепер для нас важливо, щоб ці запити, які відносяться до нашого національного і етнічного походження, були включені в формулярах перепису населення.

Саме Бюро перепису (цензусу) наставлене до цих справ об'єктивно і прислухається як до зауваг спеціялістів, так і до побажань всього населення. Це останнє рішає. Тому ми всі, наші громади і організації, як і поодинокі особи, повинні поробити відповідні заходи, щоб ми були пораховані. А щоб ми могли бути пораховані, нам треба нагоди встати, себто треба, щоб запити про народження і мову таки були включені в формуляри перепису.

Згідно з інформаціями, справа тих запитів у переписних формулярах має бути вирішена, правдоподібно, вже до кінця цього року. Значить, часу лишилося небагато і тому не можна зволікати з висловом своєї опінії. Крім цієї акції, яку ми повинні повести в нашій пресі чи в наших репрезентаціях, було б дуже побажаним, щоб і якнайбільше громадян та інших організацій також висловили в цій справі свою думку, пишучи листи до директора Бюра перепису населення, на адресу: Robert B. Burgess, Director, Bureau of the Census, Washington 25, D.C. В листах треба висловлювати побажання, щоб згадані вже три запити: 1. місце народження, 2. країна народження батька й матері і 3. матірня мова — були включені в формуляри. Відповідну акцію в цій справі ведуть також інші національні групи, як і деякі американські організації, між ними відома Загальна Рада для американської єдности.

Хочемо встати і бути порахованими!

ПОРАДА ЛІПША, НІЖ ГРОШІ

Навіть в американських відносинах гроші не ростуть на деревах і не падають з неба, але їх треба здобувати в більшості важкою працею. Натомість гроші дуже легко витрачаться, зокрема, тоді, коли людина з ними не поводиться обережно. Тим часом для деяких наших людей відому фразу про гроші „легко прийшли — легко пішли" треба було б змінити на „тяжко прийшли — легко пішли".

І так, з розмов, листів і оповідань можна багато довідатись, як одному чи другому нашому громадянинові не повелося з купівлею хати, автомобіля чи якоюсь іншою грошовою трансакцією, бо або купив він „кота в мішку", або переплатив вдвоє проти дійсної вартости купленого.

Тому — будьмо обережні при всяких грошевих трансакціях. Перед інвестицією більшої суми грошей добре порадитися з знавцями і досвідченими в цьому ділі людьми яких у наших громадах не бракує. Досвід — це найкраща наука, а добра порада ліпша від грошей.

ВІЙСЬКОВА ФІЛОСОФІЯ І ВІЙСЬКОВА ПОЛІТИКА

Генсон В. Болдвін, колишній високий активний старшина, тепер референт військових справ в „НЙТаймсі", відзначений нагородою Пуліцера за військово-політичні репортажі, — відрізняє поняття військової філософії і військової політики. „Військова філософія — каже він — виростає з умів і сердець, суспільних звичаїв і обичаїв, з традицій і навичок народу. Вона є продуктом національних і расових питоменностей, географії, характеру потенціональної загрози від ворога, життьової стопи, власної військової традиції і впливу великих військових філософів, як Клявзевіц (німецький генерал і теоретик, 1780-1831) і Мейген (контрадмірал і пропагатор морської сили ЗДА, 1840-1918) та великих національних вождів, як Наполеон". І Болдвін дає конкретні приклади військової філософії у різних народів. Так, у Франції військова філософія творилась під впливом наполеонівської практики і теорії про націю під зброєю, про велику армію, про обов'язковість завжди першому атакувати ворога. Але на французьку військову філософію мав величезний вплив також французький майже анархічний індивідуалізм, нехіть до залізної дисципліни і нахил до підпорядкування військовиків цивілістам. Ця французька військова філософія наочно виявилась у французьких перемогах у першій світовій війні і в поразках у другій.

Німецька військова філософія сформувалась за Бісмарка (у другій половині минулого сторіччя) і перетривала аж до кінця гітлеризму. Її символом став Великий Генеральний Штаб, з містикою вищости старшинського корпусу, надхненого, мовляв, духом Вагнерівського Зігфріда. Ця військова філософія привела до створення армії, яка стала державою в державі.

Американська військова філософія створювалась також з досвіду і традицій на рідному терені, але й під впливом рідної географії та чужинецьких теорій. Власний досвід із війни, що її вели окремі фармери-поселенці з індіянами, привів до переконання, що всі воєнні труднощі може перебороти сяк-так вишколений цивіліст-аматор із бойовим духом, готовий в кожній хвилині вхопити за зброю. Цим переконанням сильно потряс трагічний досвід війни 1912-го року, в якій англійці завдали американцям дошкульних поразок на суходолі і спалили Вашингтон. Все ж, ще поза першу світову війну військова філософія спиралася на глибокому переконанні американця, що він є безпечний за двома великими океанами і, перебуваючи в тіні великої англійської морської фльоти, „має час" мобілізувати свій збройний потенціял щойно після вибуху війни. Згодом американська військова філософія перейнялась творами адмірала Мейгена і достосувалась до нової психіки американця, члена могутньої морської нації-держави. Проте — твердить Болдвін — американців заскочив факт, що друга світова війна винесла Америку на шпиль потуги і призначила їй першу ролю у світовій політиці. Цей непередбачений скок, як і раптовий перехід до епохи тісного пов'язання технології з військом, поруч із розмірно недавнім ще минулим змагань з індіянами та Визвольної і Громадянської воєн, — все це разом не змогло ще скристалізувати ясної військової філософії. А проте, деякі її риси вже дуже виразні: принцип переваги цивільних над військовиками, готовість негайно зліквідувати кожну спробу зловжиття військовою владою, брак всякої агресивної думки й наставлення виключно на оборону, прив'язання міського населення до машин, як до творця добробуту, а не як до продуцента зброї. Болдвін признає, що в Америці існує „чимале збентеження у зв'язку з тим, як примирити сильну, здисципліновану армію з демократією".

Коли все сказане стосується військової філософії, то військова політика є наче практичним здійсненням філософічних засновків. Зміни політиків, президентів, генералів і подій відбивались на зміні військової політики. Центр уваги пересунувся з морської сили в сторону летунства, яке мало б бути носієм атомових бомб. Летунство відокремлено в ЗДА в окрему самостійну частину збройних сил. „Проте, як на іронію, сталося це якраз тоді, коли вже закінчувалась епоха пілота, а починалась епоха робота і техніка". Однак, війни в Кореї, Індо-Китаї та інші так звані льокальні заколоти доказали, що атомові бомби не можуть мати там застосування. І тому військова політика, сформульована державним секретарем Доллесом в заповіді „масової відплати" на випадок агресії, не може стосуватись кожної війни і всіх ворогів. „Тому змінювання військової політики мусіло проявитись у суперечностях і компромісах. Деякі з них неминучі, бо непевність технологічної еволюції не дозволяє на ясні й вичерпні відповіді".

Сформулювання військової філософії, як і практичної військової політики, ускладнюють — каже Болдвін — дві непорушні правди: 1. у майбутній війні т. зв. необмежена атомова війна загрожує знищенням як переможця, так і переможеного, 2. вільний світ має перед собою ворога, якого начальною доктриною є „всі засоби добрі, що доводять до цілі", а ціллю того ворога є опанування світу. Отож — пояснює Болдвін — не можна вести такої військової політики, яка була б „світовим самогубством", а з другого боку неможливо наражатись на самогубство, яким була б відмова від таких основних правд національної філософії, як всебічна воля і самостійність. Тому практично Болдвін радить м. і. наслідувати політику президента Вудрова Вилсона і відрізняти держави і панівні режими від народів у державах. „Нашими мовчазними союзниками в сателітних країнах і в самій Росії є мільйони людей".

„Але мусимо ясно ставити справу, що волімо смерть, ніж ярмо". Тому Болдвін признає рацію заперечуваній теорії державного секретаря Доллеса про необхідність перебування „над краєм війни". „Якщо не будемо готові на ріск війни, то ніколи не зможемо виграти миру з волею. Якщо поставимо собі за ціль мир за всяку ціну, то не треба нам ніякої військової філософії і взагалі ніякої військової сили та військової політики. Москва просто заволодіє світом". Трудність сформулювати актуальну військову політику полягає в „необхідності довести до подружжя між наукою, технологією, та військом. Нині наукові успіхи визначають військову силу. Мусимо зберегти якісну вищість нашої зброї". Особливою трудністю для нової американської військової філософії і політики Болдвін уважає дотеперішнє легковаження американцями війська, як професії. Він закликає основно змінити підхід до війська, як до можливости індивідуальної життьової кар'єри. Він рішуче рекомендує творити сильну професійну збройну силу, як ядро для збройних сил країни, вишколених і готових на випадок війни. Треба викинути з свого співаника давню американську пісеньку „Я не для того виховувала свого сина, щоб він був вояком". Треба визбутися переконання, що „буде час", щоб змобілізуватися аж після вибуху війни. Потрібна не мобілізація потенціялу аж після вибуху війни, а наставлення того потенціялу на війну вже під час миру. Треба мати велику збройну силу, „готову звести війну всюди і кожного роду".

КЕННАН ПРО СОВЄТСЬКУ МЕНТАЛЬНІСТЬ

Джордж Фрост Кеннан, американський дипломат і науковець, автор виданої минулого року Принстонським університетом праці про історію совєтсько-американських взаємин (перший том, виданий під назвою „Росія виходить з війни", охоплює роки 1917-1920), відомий у політичному світі також і сформульованою ним теорією „політики стримування", базованої на тезі, що Совєти ніколи не зречуться своїх основних ідеологічних та імперіялістичних цілей, і тому політика З'єдинених Держав повинна виявлятися передусім у стримуванні совєтської експансії. Рішучим противником пропагованої Кеннаном „політики стримування" задеклярував себе згодом Джан Фостер Доллес, характеризуючи її, як надто статичну, і протиставляючи їй більш динамічну політику визволення.

Призначений у 1952 р., в останньому році президентури Трумана, амбасадором до Москви, Кеннан дуже скоро збагнув суть комуністичної диктатури і з'ясував її цілком одверто у своєму інтерв'ю в Берліні наприкінці того ж року, заявивши, що умовини життя в Совєтському Союзі такі самі, як були в гітлерівській Німеччині. Москва визнала його негайно „небажаною особою", і Кеннан мусів залишити своє становище амбасадора. Вернувшись до Вашингтону, він перебув ще кілька місяців у державному департаменті і після декількох виступів проти здійснюваної Доллесом політики, зокрема у відношенні до Совєтського Союзу, мусів відійти з урядової служби. В останні роки займається Кеннан науковою працею, досліджуючи головним чином проблеми сходу Европи і Совєтського Союзу. Під сучасну пору перебуває в Англії, заанґажований на один рік для читання лекцій в Оксфордському університеті.

У днях 10 і 17 листопада ц. р. Кеннан, запрошений дирекцією Бі-Бі-Сі, виголосив дві доповіді на совєтські теми: „Росія, атом і Захід" і „Совєтський спосіб думання та світові реалітети". У першій із цих доповідей Кеннан, нав'язуючи до усунення Жукова з посту міністра оборони СССР, ствердив, що Хрущов досягає вершка єдиновластя, але разом з цим його позиція стає все більше ізольованою та загроженою. На думку Кеннана, стан такий тривати довго не може, так само, як комуністичній партії не поведеться вже стримати внутрішнього ревізіонізму в СССР, започаткованого виниклими в населення сумнівами і ставленими у зв'язку з цим питаннями.

Дуже цікавою і навіть резеляційною з огляду на свої висновки, була друга доповідь Кеннана, виголошена в радіопрограмі Бі-Бі-Сі в неділю 17 листопада ц. р. В цій доповіді Кеннан ствердив, що розбіжностей між Заходом і Совєтським Союзом не можна і не варто розв'язувати з допомогою конференцій „на вершинах". Протягом кількох днів не можна нічого такого сказати і зробити, що могло б змінити дивовижно звихнену ментальність сов. політиків. Упродовж сорока років, з часу, як вони здобули владу, російських комуністів характеризує надзвичайна здібність культивувати брехню і користуватись нею, як свідомо застосованою зброєю політики. Це й призвело до того, що совєтські провідники стали першими й головними жертвами зловживання свободою людської думки протягом такого довгого часу. Привичаєні ставитися цілком безтурботно до того, що є правдою, вони затерли у своїй свідомості різницю між тим, у що вони вірять, і тим, що вважають корисним для своєї справи. Пертрактуючи з совєтськими комуністами, ніколи не можна знати, чи їхні заяви і реакції базовані на щирій несвідомості помилок, чи на переборщуванні вигаданої й свідомо культивованої неправди. Тому — на думку Кеннана — західні державні мужі, щоб оминути дуже частих і далекосяжних поплутань, мусять усвідомити собі, що в такій ситуації не можна нічого зробити для зміни цього стану. Зокрема, не маючи можливости поправити звихнений спосіб думання російських комуністів і навчити їх бачити міжнародні реалітети так, як їх бачить Захід, західні політики мусять збагнути цілковиту безвиглядність різних конференцій „на вершинах" із представниками Совєтського Союзу і даремність пов'язування з ними різних фальшивих надій.

Стверджуючи такий стан, Кеннан перестеріг водночас у своїй доповіді про совєтську ментальність проти помилки, яка виявляється у трактуванні совєтських брехонь, як звичайної пропаґанди. Комуністи частинно вірять у те, що говорять, хоч би й було це найбільшою фантазією.

Свою характеристику російсько-комуністичної ментальности пов'язує Кеннан з деякими практичними висновками. Згідно з його поглядом, совєтських брехонь і перекручень, хоч би й які дивовижні вони були, не можна залишати без відповіді і спростування. Всіх спірних проблем, що існують між Заходом і Совєтським Союзом, ніколи не можна брати в цілості, а тільки треба розбивати їх на окремі справи і старатися трактувати емпірично, пристосовуючи евентуальну розв'язку до реальних умов. З того погляду потрібні не публічні й велелюдні зустрічі „на вершинах", але безпосередні й інколи навіть приватні контакти між представниками урядів.

Характеризуючи так совєтську ментальність, Джордж Кеннан ставиться дуже скептично і до можливостей роззброєння. На його думку, добиватися роззброєння перед усуненням основних політичних розбіжностей і суперництва, значить „запрягати" воза попереду коня. Совєтська загроза більш політичного характеру, як мілітарного, і під сучасну пору немає підстав вірити, що Москва хоче загальної війни. Але водночас із цим Кеннан добачує в сучасній совєтській політиці цілком виразну, виразнішу, як будь-коли, тенденцію загострювати докраю міжнародні ускладнення. Прикладом такого „безвідповідального зумисного загострення" вважає Кеннан останні совєтські намагання поглибити й загострити сирійсько-турецький конфлікт.

Такі в загальному теперішні погляди Кеннана на совєтський спосіб думання і комуністичні методи. Вони куди реальніші від колишніх думок Кеннана про можливість стримування совєтської експансії дипломатичними, не надто рішучими заходами та засобами. Все ж таки крапки над „і" Кеннан ще не поставив, зокрема не усвідомив собі, що схарактеризована ним совєтська, чи пак комуністична ментальність є традиційною російською ментальністю, безліч яскравих прикладів якої записала історія. Російські самодержці царської доби не були з цього погляду кращими від теперішніх комуністичних політиків.

РОБІТНИЧИЙ РУХ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ

Брюсель. — У столиці Бельгії засідав в жовтні Конгрес Міжнародного Центру Вільних Діячів Професійного Руху на чужині. До Міжнародного Центру належать десять країн, поневолених комуністичним режимом: Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Угорщина, Україна, Чехословаччина і Югославія. Конгрес Центру в Брюселі був відповіддю на конгрес комуністичного „Світового Професійного Союзу", що відбувся 4-15 жовтня в Східній Німеччині (Ляйпціг).

На Конгрес Міжнародного Центру в Брюсселі прислали своїх делеґатів, листи й телеграми з привітаннями професійні робітничі організації з цілого світу. На Конгресі Центру в Брюсселі промовляли м. і.: генеральний секретар Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок Ольденбрух. Ця міжнародна професійна конфедерація має в вільному світі понад 55 мільйонів членів; І. Брави привітав конгрес іменем організованого робітництва З'єдинених Держав Америки (АФЛ-КІО); Р. Лебурр виступив на конгресі від Вільних Профспілок Франції („Робітнича сила"). Промовляли також делеґати професійного вільного робітничого руху з Голляндії, Бельгії, Західньої Німеччини, Греції і ін.

Робітництво організоване в вільних професійних спілках у різних країнах, тепер ще глибше відчуває недолю робітників під комуністичними режимами і розуміє смертельну небезпеку, що загрожує вільному світові з деспотичної Москви. Іменем Міжнародної Конфедерації Вільних Профспілок секретар її Ольденбрух заявив на конгресі, що його організація буде й надалі непохитно допомагати робітникам поневолених країн боротися за повне визволення. Ольденбрух зазначив, що він високо цінить діячів Міжнародного Центру на чужині, як дорадників Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок. Ольденбрух висловив своє переконання, що діячі Міжнародного Центру допоможуть робітникам у своїх країнах після визволення створити, на місце рабських комуністичних профспілок, вільні спілки, на демократичних основах. Згадавши большевицьку пропаґанду проти колоніялізму Ольденбрух сказав, що він, коли б мусів вибирати між двома колоніялізмами — відумираючим західнім і новим російським, то волів би бути під західнім колоніялізмом:

„Я знаю, що тут, на Заході є багато людей, які допомагали б мені визволитися; на жаль цього не можна сказати про Росію".

До української делеґації на Конгрес Центру належали: Панас Феденко, Олександер Мазур і Богдан Феденко. Коли дійшло до обговорення ситуації в окремих країнах під комуністичними режимами, то виступив з довшою промовою Богдан Феденко. Він подав факти, як большевицька Москва знищила вільний професіональний рух в Україні і перетворила профспілки в знаряддя безоглядного визиску для потреб комуністичної бюрократії. Богдан Феденко показав спротив робітництва в Україні, зокрема молоді, комуністичній диктатурі.

Після дискусії Конгрес Центру прийняв резолюції: в справі большевицького Світового Конгресу Профспілок в Ляйпціґу; в справі народів, включених до СССР (Балтика, Україна і ін.); в справі молоді в поневолених країнах; в справі об'єднання Европи.

Промови і резолюції Конгресу Центру щодня пересилалися через радіо. Бельгійське радіо подало про інформації про поневолення України Москвою, на основі промови українського делегата на конгресі. Перед закінченням конгресу вибрано до Ради Центру від України Григорія Довженка та Антона Чарнецького; заступниками їх — Омеляна Волинця і Богдана Феденка.

П. А.

Д-р М. Дудра

З ЖЕНЕВИ ДО ТАНЖИРУ

(З відвідин Европи)

(1)

У лютні п. р. появилась в „Свободі" п. н. „З Лондону до Капрі" перша частина репортажу з нашої поїздки по Европі, зв'язаної з однорічною т. зв. „суботньою університетською відпусткою", яку ми використали на збирання матеріялів для спеціяльної міжнародно-порівняльної студії в ділянці робітничих відносин. У цій частині схопили ми коротко загальні враження з нашого побуту в Англії, Франції та Італії. Сьогодні докінчуємо цей репортаж з нашої подорожі „довкола півсвіту".

1. Швайцарія — країна демократії

По коротких відвідинах в Англії, Франції та Італії наша праця вимагала довшого побуту саме в Швайцарії, точніше в Женеві, де, побіч европейського відділу Об'єднаних Націй, приміщеного в палаті давньої Ліги Націй, знаходиться головний осідок Міжнародної Організації Праці, одної з спеціяльних клітин Об'єднаних Націй.

Читачі першої частини нашого репортажу напевно пригадують собі, що ми часто висловлювались доволі критично про відносини в повоєнній Европі. Декому могло навіть здаватися, що ми недолюблюємо „старої Европи" і дивимося на неї занадто „американськими очима". На наше оправдання скажемо, що ми старались, радше говорити мовою фактів та цифр, а не висловлювати свої суб'єктивні міркування. Ніхто не може сказати, що, наприклад, мешканева ситуація в Парижі не є така фатальна, як ми її представили, коли прочитає цифри Французького Статистичного Інституту, які виказують, що в столиці Франції є тепер 500.000 однокімнатних помешкань, в кожному з яких живе по 4 особи.

Жахлива дорожнеча в порівнянні з заробітками, а тим самим низька життьова стопа, загроза дальшої інфляції, мешканева проблема, страйки, політичний фермент, соціялістичні експерименти, загроза комунізму та взагалі політична, господарська і фінансова плинкість — це болячки, на які ще досі хворіє повоєнна Західня Европа. На цьому загальному тлі Швайцарія є справжньою оазою демократії, добробуту, миру і стабільности на европейському континенті. З усіх европейських країн американці почувають себе найкраще саме в цій маленькій, затишній країні в самому серці Европи. Вона під багатьома оглядами нагадує їм Америку. Це відноситься, зокрема, до політичного та господарського устрою, національностевої структури та життьового стандарту Швайцарії.

Швайцарська демократія дорівнює, а подекуди й перевищує американську демократію. Ця маленька країна, з 5 мільйонами населення (половина населення Ню Йорку) та 41.000 кв. кілометрами державної території (половина Нюйоркського стейту), поділена на 22 кантони, які разом творять Швайцарську Федерацію. Відношення федерального уряду до урядів поодиноких кантонів подібне до відношення американського уряду в Вашингтоні до стейтових урядів, при чому, так само як в Америці, помічається щораз більший зріст впливів федерального уряду. Політично-територіяльні амбіції впливовіших кантонів супроти федеральної влади розв'язано в той спосіб, що Берн став осідком федерального уряду і парляменту, Льозанна — осідком Найвищого Суду, а Цюрих має Федеральну Політехніку (одинока федеральна висока школа; університети знаходяться під управою кантональних урядів). Міські та сільські громади мають дуже широку самоуправу, при чому в деяких громадах, навіть у містечках, важливіші справи вирішує загальногромадський збір.

Характеристичними для швайцарської демократії є, зокрема, дві політично-правні інституції, які дають народові змогу безпосередньо впливати на законодавство країни, а саме „право плебісциту" та „право ініціятиви". Право плебісциту дає швайцарцям змогу відкинути схвалені федеральним чи кантональними парляментами закони. Коли протягом трьох місяців від схвалення даного закону знайдеться принайменше 30.000 громадян, які виступлять з домаганням плебісциту, тоді цей закон піддається під всенародне голосування, яке більшістю голосів схвалює або відкидає його. Згідно з правом ініціятиви, населення країни має можливість „зініціювати" і схвалити якийнебудь новий закон, або змінити існуючий закон, включно з конституційними законами. Це дістється таким способом, що коли хтось виступить з проєктом нового закону і знайде принайменше 50.000 громадян, які підтримають його проєкт, тоді уряд піддає цей проєкт під всенародне голосування. Проєкт стає законом, коли заявиться за ним більшість голосуючих.

Маючи такий безпосередній та рішальний вплив на законодавство країни, швайцарський народ почуває себе справжнім сувереном у „своїй хаті". Їхній уряд це дійсно уряд „з народу, через народ і для народу". Швайцарець не зносить бюрократії та патронального відношення до нього збоку державного урядовця чи поліціянта. Вони мусять бути на його послугах, а не навпаки. Тут ще й досі зберігся в практиці традиційний ліберальний принцип, що „найкращий уряд той, який якнайменше урядує". Відсутність зайвих формальностей, природна ввічливість і послужність, а при тому діловість і справність державного апарату, — це не „товар на експорт", який реклямується чужинцям на кордоні, при пашпортовій і митній контролі; це — самозрозумілі, повсякденні прикмети, притаманні швайцарському урядовцеві та поліціянтові у відношенні як до чужинців, так і до власних громадян.

У Швайцарії мирно живуть одна побіч одної три різні мовні групи: німецька (73%), французька (21%) та італійська (5%). Часом мовна межа проходить самою серединою міста, як наприклад, у Фрібурґу, де одна частина населення говорить по-німецьки, а друга по-французьки, при чому одні й другі розуміють мову своїх сусідів. Багато швайцарців говорить всіми трьома мовами. Очевидно, всі три мови є урядовими.

(Далі буде)

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

КИЇВСЬКА ОСІНЬ

За Дніпром жовтіє гай. У міста
Ще ж багато цвіту і зела.
Некваплива осінь золотиста
Щойно міст Патона перейшла.

Гірку Володимирську обходить,
Вабить очі і думки мої.
Он художник фарбами виводить
На малюнку перший крок її.

Пензлями наносить дальпогожу,
Промені утоптаних стежок,
Плетиво узорчасте горожі
І на нім зачеплений листок.

Відтворив Дніпро,
немов хмарину,
Ледь окреслив на ріці мости.
Хоче і мене у ту картину
Він мазками барвними ввести.

Просить уперед іти в затіння —
Що ж, нехай малює — не біда:
Буду на малюнку я — осіння,
Та в житті — довіку молода.

ВАЛЕНТИНА ТКАЧЕНКО

З наших буднів

ХТО БУВ ПЕРШИЙ НА МІСЯЦІ?

Розуміється, куди тепер не підеш, куди не обернешся, скрізь народ завзято дискутує про „спутніків" і покійну собачку, яка ще далі літає довкола світу, хоч і вже віддала Ленінові духа.

Недавно, в одній національній барі, наші хлопці трохи не побились за неї: один твердив і присягався, що вона звалась „Кудрявка", другий доказував із газетою в руці, що „Лімончик", а третій казав, що собачка мала таке ім'я, як його фотографічний апарат — це значить „Лайка".

Збоку воно так виглядала, що комуністи навмисне дали бідній тварині аж три імена, щоб українські патріоти мали ще одну причину до сварки.

Дуже ориґінальну концепцію висунув тоді старший добродій, що мав шию підв'язану хустиною і пив тепле, пригріване пиво. Він поставив тезу, що хто б там не полетів ракетою на Місяць, американці, чи совєти, то ні ті, ні ті не будуть там перші. Першенство, казав, належиться нам, українцям!

— Ну, так! — підхопив його думку молодець з хвилястою чуприною. — Ясно, що головна заслуга належиться українцям, бож це, кажуть, наш академік Капиця найбільше намозолився коло тієї ракети. А москалі, як звичайно, приписують весь гонор собі!

Добродій з підв'язаним горлом махнув рукою:

— Копиця, чи не копиця, це не грає жадної ролі, бо наш брат дістався на Місяць не ракетою і не спутніком, а простими, хлопськими вилами.

— Чим? Вилами? — здивувалось товариство.

— Еге. Ви ж що, не пригадуєте собі, як то люди говорили в старому краю? Що брат брата забив, настромив на вила і викинув на місяць? Не знаю, за що їм пішла суперечка — за межу, за дівчину чи за партійну програму, в кожному разі, коли американці чи совєти причалять на Місяць, там уже стоятиме наша братська могила.

...Після промови президента Айзенгавера, я зовсім певний, що американці вишлють незабаром у міжпланетні простори свого „ванґарда" (чи як він там буде називатись), але я не вір'ю, щоб вони відважились посадити в нього собаку чи іншу т в а р и н у. Та ж тоді різні товариства опіки над цвіркунами піднесли б такий крик і ґвалт, що, чого доброго, могли б з а в а л и т и Президента і ввесь його уряд!

Хто переглядає американські газети, той має змогу бачити щодня цю повінь листів, що сипляться до редакцій з протестами проти негуманного трактування нещасної „Лайки". В одній газеті, наприклад, я вичитав таке:

„Я р і ш у ч е протестую проти висилання на Місяць собаки, а навіть мавпи. Якщо вже конче треба тили висилати якусь живу істоту, то треба посадити в ракету Хрущова".

Співчуття до долі тварин, зокрема симпатичних собачок, це таке шляхетне почування, що тільки приносить честь людському родові. Але мені здається, що крім собак, заслуговують на гуманне трактування також і люди. Цікаве, де були деякі американські, англійські та інші гуманісти, коли на Україні конали, пухли і чорніли з голоду мільйони людей? На жаль, не чули ми тоді їхніх протестів під совєтськими амбасадами у Лондоні чи у Вашинґтоні...

І к е р.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Джерзі Ситі, Н. Дж.

Листопадові Роковини.

Заходом Укр. Конґр. Комітету, Відділ Джерзі Ситі, Н. Дж., 3. XI. 1957 р. влаштовано Листопадові Роковини, присвячені 39-річчю Листопадового Чину.

Роковини започатковано співом американського гимну студенткою каледжу панною Софією Яцусь при акомпаніяменті проф. музики УМІ пані Ст. Дзядів. Опісля голова філії УКК п. Шаран відкрив Свято та попросив до вступного слова о. Сірка, який у своїй промові гаряче взивав присутніх кріпко держатись своєї віри, обряду, мови та звичаїв і викликав глибоке враження на зібраних, що вщерть заповнили церковну залю. Змістовний реферат про Перший Листопад 1918 року виголосив проф. Ясіновський, учасник визвольних змагань.

Бандуристи з Полтавщини, батько і син Савченки своїм співом українських дум у супроводі бандур викликали в присутніх велике духове піднесення. Дві сестри, пластунки Б. і М. Малюци, гарно деклямували а новозорганізований сумівцем п. Осипом Яцусем хор юних сумівців вив'язався на славу зі свого завдання разом зі своїм молоденьким диригентом Бойком.

Гарно прикрасив сцену голова Батьківського Комітету п. Гр. Бура: на ній красувався вигаптований тризуб та велика, прекрасна картина львівської укр. катедри св. Юрія, твір арт. мал. А. Малюци. Свято закінчено співом українського національного гимну.

До звеличання Свята немало причинились стр. пластун Юрій Яцусь, що безплатно виготовив л е т ю ч к и, та юний сумівець Івась Бура, що їх роздавав українським громадянам Джерзі Сити.

Чистий прибуток із добровільних датків у сумі 50 долярів призначено на допомогу українським воєнним інвалідам.

За Філію УККА в Джерзі Сити
А. Шаран.

Сан Франсіско, Каліф.

Українська участь у Міжнародному Фестивалі.

Українська громада у Сан Франсіско взяла активну участь у великому фестивалі, що відбувся 9—10 листопада в Окленді. Серед тридцяти національних груп українці добре зарепрезентували наше народне мистецтво. В павільйоні, що його зразково влаштував п. Жарський, було виставлено українську кераміку, різьбу, вишивки, ляльки та інші речі виробництва славної кооперативи „Базар" (Филаделфія). Гарно розмальована українська піч приємно лоскотала ніздрі відвідувачів смачними голубцями. У виступах на сцені мала успіх відома співачка п. Задорожня-Акіншина, що виконала дві народні пісні: „Ой, не світи, місяченьку" і „Гандзю".

Перед виступом кожної національної групи заповідач програми давав короткі й змістовні пояснення про країну, з якої походили учасники фестивалю.

Ярс.

● 30-річний американський сенатор Теодор Ґрін, відвідавши 82-річного Винстона Черчила, подивляв його здоровий вигляд та живість ума. Ґрін твердить, що Черчил виглядає тепер молодше, ніж рік тому.

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол
5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч
5 днів — 37½ год. в тижні
Голоситись в бюрі фабрики
Street fl. — 40 Cooper Square -
Near Astor Pl.

• РІЗНЕ •

ARKA Company
48 E. 7th St
New York City
Телеф.: GR 3-3550
УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ,
подушки, скатерті.

УВАГА! УВАГА!
Подаю до загального відома усім Українським Книгарням, Кіоскам, Крамницям і Всьому Українському Громадянству про
НАЙОРИГІНАЛЬНІШІ
РІЗДВЯНІ ЛИСТИ
(КАРТКИ)
4 взори, в кольорах,
з українською тематикою.
Накладом: Тараса БАРАНА.
ГУРТІВНИКАМ
ВЕЛИКИЙ РАБАТ.
За надісланням 1 доляра, висилаю відворотною поштою 11 листів.
"LOTUS"
Taras BARAN
24 Pine Ave. E.
Montreal, Que., Canada
Tel.: BE. 8245

• КНИЖКИ •

ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ
У ВІЧНОМУ МІСТІ
Записки українського журналіста
Рік 1930
Ціна $4.00
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

• BUSINESS OPPORTUNITY •

НА ПРОДАЖ або ВИНАЙМ
Великий
SUPERMARKET SERVICE & SELFSERVICE
Нові влаштування, площа для паркування. Досконала нагода для спільників.
Добра кухня для роблення ковбас.
Багато українців, гарна околиця.
CARTERET, N. J.
Телеф.: Kimbell 1-5655

• REAL ESTATE •

НА ПРОДАЖ
Апартаментовий дім з рестораном і барою. Близько укр. школи, церкви, комунікацій, в укр.-польській дільниці.
Поміркована ціна.
Голоситись: Донора
29 St. Mark's Place
New York City
в кожню пору, по 5 P. M.

УВАГА!
ПРОДАЄТЬСЯ
за $22,500 — 8 род.
ДІМ із СКЛЕПОМ.
Оливне огрівання, дохід понад $6,000; 8 вільних кімнат. Можна взяти позику під цей дім — 10-12 тис. по 6% під 1-ий мортгедж.
MO 5-2112

• PROFESSIONALS •

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St., New York City

• RESTAURANT •

GRIPSHOLM RESTAURANT, Inc
324 E. 57th St.
New York 22, N. Y.
Найкраще шведське "Smoergasbord".
Перекуски, — коктейлі, — обіди
Охолоджено.
PL 9-6260

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1,000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціяльне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. Ревія-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год.
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I.

ОБІДАЙТЕ В СЕРЦІ ХІНСЬКОГО МІСТА!
JOY YOUNG RESTAURANT
Орієнтальна атмосфера.
"Airconditioned" БАРА.
Відкрито: 11 рано до 2 по пол.
65 Mott Street
New York City
Tel.: WO 4-8034; BE 3-9404

• MISCELLANEOUS •

Якщо маєте діло в справах
МОРТГЕДЖУ
зверніться до нас
RICHTER & KAISER, Inc.
164 Remsen Street,
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 5-2264-65-66
Adjacent to "Ave Maria" Shop

Продається Шкіру на чоботи і черевики
футрівку — шкіряні золі — і т. д.
SOL LEVENTER
186 William St., New York City. — Beekman 3-5277-8
Від 9—5 по пол. — Закрито в суботи.
Після зазначених годин тільки за спеціяльним домовленням.

ПАЧКИ ВАШИМ РІДНИМ В СТАРІМ КРАЮ
з оплаченим тут МИТОМ і 100% ҐАРАНТІЄЮ.
НОВІ РЕЧІ — МАТЕРІЯЛИ — ШКІРА І ЛІКИ.
ДОСТАВЛЯЄМО ПАЧКИ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ.
НАША НАЙЛІПША РЕКОМЕНДАЦІЯ — БАГАТО ТИСЯЧ ПОСТІЙНИХ КЛІЄНТІВ ПО ЦІЛІЙ АМЕРИЦІ.
Central Parcel Service, Inc.
220 South State Street CHICAGO 4, Ill.
Жадайте нового каталога
Наша давновідома фірма має договір з ІНТУРИСТОМ від 1917 року.
Phone WAbash 2-9354

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
▶ У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◀
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- Висилаємо поживу, одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим!
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою, будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут, включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ
від 9-ої год. ранку до 6-ої год. вечора.
В СУБОТУ від 9-ої ранку до 4-ої год. по полудні.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET Street NEWARK, N. J.
Зверніть увагу на нову адресу!
Tel.: (Newark) MItchel 2-2452
(Біля Пенсилвенія стації в місті Нюарку).

АРТРЕТИЗМ

Нормальна рука

Артретична рука

Досліди в SPEARS відкрили двері для видужання тисячам тих хворих, що вже не мали ніякої надії на поміч у їх артретичних і ревматичних болях.

Якщо ВИ заінтересовані в цьому лікуванні, що допомогло вже так багато людям в їх болю і окаліченні, зверніться листовно до нас за відповідною безплатною літературою та відвідайте Вашого місцевого лікаря - хіропрактора.

Spears Chiropractic Hospital, Dept. B-102, Denver 20, Colo.

№4711

ДАРУНКИ
для наших найдорожчих
КОЛЬОНСЬКІ ВОДИ — ПЕРФУМИ
КОМБІНАЦІЙНІ КОМПЛЕТИ — МИЛА
•
Новий вибір марки 4711 від лазнички до будуару пропонує щось спеціяльного для кожного з родини і найдорожчих приятелів.
•
Priced from $1.50 to $12.00 plus tax
№4711 Imported from Cologne, the City of 4711 fame

KARS
Добре відома серед української публіки
ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
і РАДІО - ТЕЛЕТЕХНІЧНИЙ - СКЛАД
218 E. 14th St., New York 3,
Телефон: GRamercy 3-5875
побіч кіна JEFFERSON від 3-ої Еве.
(Над входом великий годинник).
Масивні медалики Матері Божої Неустаючої Помочі кожної величини і тризуби власної продукції, мистецько виконані з 14 кт. золота.
$2.95; $3.95; $5.95
Досвідчені фахівці виконують роботи на місці.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР — НАЙДЕШЕВШІ ЦІНИ!
ВЛАСНИЙ ІМПОРТ — ГУРТОВИЙ СКЛАД!

Брилянти	Пудернички	Грамофони
Перстені	Папіросниці	Машинки
Сиґнети	Пера —	до писання
Нашийники	Пелікан	Залізка
Браслети	Паркер	до прасування
Кульчики	і багато інших	Фільми
Медальйони	предметів	Антени
Коралі	Радія	Лямпи
Бурштини	Телевізори	Частини —
Срібло	Фотоапарати	Направи

Також хрестики, ланцюжки різних взорів.
Ювелірна і годинникова робітня рекомендована фірмою OMEGA.
Досвідчені фахівці з довголітньою практикою, працюють під керівництвом власника.
Тільки фірма KARS обслужить Вас совісно і чесно.
Наші ювелірні вироби
в червонім і жовтім золоті — 14 і 18 карат.
Великий вибір імпортованих швайцарських годинників. ПРЕДСТАВНИЦТВО ліпших фірм SCHAFFHAUSEN, OMEGA, LONGINES, TISSOT, CYMA, DOXA і т. д. до 50% дешевше. БРИЛЯНТИ найліпшого шліфу.
На складі великий вибір телевізорів:
RCA, HOFFMAN, EMERSON, TRAVLER і других фірм.
Представництво — RCA, і GENERAL ELECTRIC.
Наша мета задовольнити кожного клієнта — цінами і якістю товарів. Гарантія на всі товари. Представництво короткохвилевих "Hi-Fi" німецьких радій TELEFUNKEN, GRUNDIG, BLAUPUNKT і других фірм.
Наша фірма обслуговує ювелірні склепи і приватних клієнтів по цілих ЗДА.
— ЖАДАЙТЕ КАТАЛОГІВ. —
— ВИКОНУЄМО ПОШТОВІ ЗАМОВЛЕННЯ. —
— БЕЗПРОЦЕНТОВІ ДОВГОТРИВАЛІ РАТИ. —
Наш магазин, майстерні і склад займають тепер цілий дім.

УВАГА! ПОВІДОМЛЯЄМО! УВАГА!
ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЦУКОРНЯ й з СОДОВИМИ ВОДАМИ
при 131 Ave "A" (між 8-9 вул.) в НЮ ЙОРКУ, має на складі:
Великий вибір різних солодощів — американських та імпортованих з різних країн Европи;
Великий вибір дитячих іграшок, які надаються на дарунки св. о. Миколая й різні інші нагоди;
Великий вибір святочних карток та різні прикраси на ялинку.
Власник: АНДРІЙ СТАХІВ
131 Ave. "A", New York 9, N. Y. — Tel.: GR 3-8734

ЧОМУ більше осіб складає свої ощадності сьогодні в IRVING, чим взагалі дотепер? Є на те три причини: ЗАБЕЗПЕКА, КОРИСТІ і ДОВІР'Я. Ощадності є забезпечені до $10,000. Гроші, зложені до 15-го кожного місяця, процентуються від 1-го цього місяця. IRVING SAVINGS — є централью положений, модерно влаштований і дуже просторий; обслугу має дуже справну. — Користайте також з тих користей, ощаджуючи. — Відкриваємо також конта, почавши від $1.00

ТАК ВІДОМИЙ СЕРЕД ОЩАДЖУЮЧИХ

3% дивіденди річно за біжучий час

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ від 6-ої до 8-ої ВЕЧОРА
ДЛЯ ВАШОЇ ДИСПОЗИЦІЇ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА; РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ, ВАКАЦІЙНІ; ПОЖИЧКИ НА ГІПОТЕКИ; ПОЖИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ; ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ; БАНКОВІ ПЕРЕКАЗИ; ОПЛАЧУВАННЯ РАХУНКІВ ЗА ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН; ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.
(Licensed by USSR)
135 West 14th Street Tel. CHelsea 3-2583
(bet. 6th & 7th Ave's), NEW YORK 11, N. Y. — близько всіх сабвеїв)
ФІРМА УКЛАЛА ОКРЕМУ УГОДУ БЕЗПОСЕРЕДНЬО з „ІНТУРИСТОМ" — на
ВИСИЛКУ ПАЧОК
до всіх частин Европи й інших.
ВИСИЛАТИ МОЖНА ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ.

ПАЧКИ з власними або купованими речами можна приносити особисто, пересилати поштою, або будь-яким іншим шляхом, вигідним для висилача. Клієнти, що мешкають поза Ню Йорком і присилають пачки поштою, дістануть негайно (зворотною поштою) докладний список присланих речей і повідомлення про те, скільки коштує пересилка пачки.

ПАЧКИ старанно опаковується і висилається впродовж 48 годин. За кілька днів висилач дістане від фірми офіційну посвідку американської пошти про вислання пачки на місце призначення, а по одержанні її — особисту розписку адресата.

ВАЖЛИВЕ! Усі витрати, зв'язані з висиланням пачок, включно з митом, оплачується тут, на місці. Ваші рідні і друзі дістануть ПАЧКУ ДАРУНОК без ніякої доплати.

ДОСТАВА ПАЧОК ГАРАНТОВАНА!
НАШЕ МОТТО: СПЕЦІЯЛЬНО УВАЖНА І ВВІЧЛИВА ОБСЛУГА КЛІЄНТЕЛІ.

ДЛЯ ВИГОДИ КЛІЄНТІВ на складі є необмежений вибір МАТЕРІЯЛІВ, ШКІРИ, ДИТЯЧИХ РЕЧЕЙ, ХУСТОК НА ГОЛОВУ, ШАЛІВ та інших предметів найкращої якости за найнижчі ціни. — Повний асортимент ЛІКІВ і МЕДИКАМЕНТІВ. — Висилаємо також МАШИНИ ДО ШИТТЯ та ПИСАННЯ, механічні й технічні ІНСТРУМЕНТИ і ФОТОГРАФІЧНІ АПАРАТИ.

Бюро відкрите ЩОДЕННО: від 9-ої рано до 6-ої по полудні
в НЕДІЛЮ: від 9-ої рано до 4-ої по полудні
За всіми інформаціями телефонувати: CHelsea 3-2583
Для вигоди наших клієнтів відкрито наш відділ у Клівленді:
900 LIBERTY Rd., CLEVELAND 13, Ohio. Tel.: TOwer 1-1461.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

PARCEL — MEDICINE
To EUROPE — Duty free.
Висилаємо пачки з новою одежею, харчові 20-фунтові пачки від $15.00, англійські матеріяли, білля, хустки, обув'я, панчохи, годинники, гармонії.
Низькі ціни, скора і солідна обслуга. — Відборець не доплачує вже нічого. — Пересилка грошей:
100 руб. = $10.00
Висилаємо також ЛІКИ, рецепта неконечна.
Пишіть по каталоги:
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove Street
Irvington 11, New Jersey

EVergreen 3-4450
MAPLE COAL & COKE Co.
ANTHRACITE — FUEL OIL — BITUMINOUS
OIL BURNERS — SALES and SERVICE
72-74 Box Street
Brooklyn 22, N. Y.
Deliveries to
MANHATTAN ● BRONX ● QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

ШКІРА — вже опакована! — Купіть і шліть Вашим Рідним в Европі.
Купуйте прямо по гуртовій ціні. Одержите найкращу шкіру на верхи і золі, яка є в нашій країні, по гуртовій ціні. — Замовляйте спеціяльні ПАКУНКИ з ШКІРОЮ (великий розмір) в яких є матеріяли на верхи, золі, футрівка і шкіра до викінчування. — Чорний колір.
ШКІРА НА ВИСОКІ ЧОБОТИ — Ціна шкіри, яку висилаємо до Вас: 1 пара $13.00; 2 пари $25.00; 3 пари $35.00; 4 пари $45.00 — Ціна шкіри з висилкою до Европи вкл. пошт. оплату, мито і пересилку: 1 пара $32.00; 2 пари $50.00; 3 пари $67.00; 4 пари $82.00.
Ми можемо висилати спеціяльні пакунки з шкірою прямо до Европи, через аґента з дозволом в нашому місті. Ціни включають всі митні оплати, всі кошти пересилки і контролі та забезпечення ґарантії достави.
Замовляйте сьогодні або зайдіть оглянути.
• Відкрито цілий день в суботу •
CONNECTICUT LEATHER CO.
75 Windsor St., Hartford, Conn. — Телефон: Jackson 2-2251

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

PHILLIPS
FUNERAL HOME
79-02 Metropolitan Ave.
Middle Village, L. I.
Охолоджуване заведення.
Каплиці по всіх районах.
John J. Phillips, Licensed Manager
TW 4-8389

HALLETT & HALLETT
ДИРЕКТОРИ ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ
ВІД 1854
HALLETT HOMSTEAD
147th St. & Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх.
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568